

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 18 marca 2024 r.

Pozycja 41

POSTANOWIENIE

z dnia 19 października 2023 r.

Sygn. akt Ts 218/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.B. o zbadanie zgodności:

art. 292 w związku z art. 172 § 1 w związku z art. 285 § 1 i 2 w związku z art. 305⁴ w związku z art. 352 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm.) w zakresie, w jakim umożliwiają:

- „nabycie przez zasiedzenie służebności przesyłu w przypadku braku zgłoszenia przez przedsiębiorstwo elektroenergetyczne prawa służebności do nieruchomości przysądzonej na rzecz skarżącego na mocy orzeczenia Sądu Rejonowego w A. z 28.09.2017 r. sygn. akt: [...] i bezpodstawne stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej przesyłu na tej nieruchomości po nabyciu tej nieruchomości w wyniku licytacji egzekucyjnej prowadzonej przez komornika sądowego”,
- „doliczenie posiadania przez przedsiębiorstwa energetyczne wykonywanego przed dniem 3 sierpnia 2008 r., do okresu korzystania przez przedsiębiorcę przesyłowego z trwałego i widocznego urządzenia w sposób odpowiadający służebności przesyłu po dniu 3 sierpnia 2008 r., potrzebnego do nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie z pominięciem przerwania biegu zasiedzenia służebności przesyłu na nieruchomości skarżącego, który nabył nieruchomość przysądzoną na rzecz skarżącego na mocy orzeczenia Sądu Rejonowego w A. z 28.09.2017 r. sygn. akt: [...] przysądzającego prawo własności po nabyciu tej nieruchomości w wyniku licytacji egzekucyjnej prowadzonej przez komornika sądowego”, z art. 2, art. 21 ust. 1 i 2, art. 25 ust. 4, art. 31 ust. 2 i 3, art. 32 ust. 1 i 2, art. 37 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 9 sierpnia 2021 r. (data nadania) K.B. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru,

wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego:

1. Skarżący był uczestnikiem postępowania zainicjowanego wnioskiem Energa-Operator Spółka Akcyjna z siedzibą w G. (dalej: wnioskodawca) złożonym do Sądu Rejonowego w A. o stwierdzenie, że Skarb Państwa ewentualnie wnioskodawca nabył 1 stycznia 1975 r. i 12 lutego 1981 r. poprzez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu oraz 10 marca 2001 r. poprzez zasiedzenie służebności przesyłu na nieruchomościach będących własnością skarżącego, położonych w miejscowości S., stanowiących działki oznaczone w ewidencji gruntów numerami: [...]. Wniosek obejmował 7 punktów, w których opisane zostały wymienione działki.

W toku postępowania skarżący podniósł, że wniosek powinien być oddalony w zakresie punktu 3, 4 i 5 wniosku, w których wskazano działki oznaczone w ewidencji gruntów numerem [...], dla których prowadzona jest księga wieczysta za numerem [...], ponieważ wymienione nieruchomości zostały przez skarżącego nabyte w drodze licytacji, która odbyła się w Sądzie Rejonowym w A. Postanowieniem z 28 września 2017 r. przysądzone własność wskazanych wyżej nieruchomości na rzecz skarżącego. Postanowienie stało się prawomocne 15 listopada 2017 r.

2. Postanowieniem z 27 lutego 2020 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w A. (dalej: Sąd Rejonowy), po rozpoznaniu sprawy z wniosku Energa-Operator Spółka Akcyjna z siedzibą w G. z udziałem skarżącego, uwzględnił wniosek wnioskodawcy o zasiedzenie służebności na nieruchomościach określonych w punkcie 1, 2, 6 i 7 wniosku, wprowadzając jednocześnie zmiany w związku z przyjętą przy zasiedzeniu złą wiarą, a nie dobrą wiarą, którą wskazał wnioskodawca. „W punkcie 5 sentencji Sąd oddalił wniosek w pozostałym zakresie, a więc co do punktu 3, 4 i 5 wniosku, które dotyczyły ustanowienia służebności na działkach numer [...]” (s. 7 postanowienia).

3. Sąd Okręgowy w W. (dalej: Sąd Okręgowy) postanowieniem z 24 marca 2021 r. (sygn. akt [...]), na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego z 27 lutego 2020 r., zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 5 (piątym).

4. W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący, odwołując się do treści zawartej w sentencji postanowienia Sądu Okręgowego z 24 marca 2021 r. podniósł, że powołanym wyżej postanowieniem stwierdzającym, że „Zakład Energetyczny T. Spółka Akcyjna z siedzibą w T. (poprzednik prawny wnioskodawcy) nabył z dniem 12 lutego 2001 r. przez zassiedzenie służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu obciążającą nieruchomość stanowiącą obecnie własność uczestnika postępowania [skarżącego], dla której w Sądzie Rejonowym w A. prowadzona jest księga wieczysta [...], polegającą na znoszeniu istnienia na w/w nieruchomości urządzeń elektroenergetycznych (...); Skarb Państwa (poprzednik prawny wnioskodawcy) nabył z dniem 1 stycznia 1985 roku przez zasiedzenie służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu obciążającą nieruchomość stanowiącą obecnie własność uczestnika postępowania [skarżącego], dla której w Sądzie Rejonowym w A. urządzona jest księga wieczysta [...], polegającą na znoszeniu istnienia usytuowanych na działce 267 urządzeń elektroenergetycznych (...), naruszono: a) konstytucyjne prawo własności skarżącego (art. 64 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji) (...); b) zasady proporcjonalności (...), c) równości wobec prawa przedsiębiorstwa elektroenergetycznego i właściciela nieruchomości nabywanej w licytacji komorniczej (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP) (...); d) poszanowania zasad demokratycznego państwa prawnego

i przepisów określających zasady prawa egzekucyjnego oraz korzystanie z praw i wolności konstytucyjnych (art. 2 i art. 25 ust. 4 oraz art. 37 ust. 1 Konstytucji RP)” (s. 2, 3 i 4 skargi).

Skarżący wskazał następnie, że „[r]ozumowanie Sądu Okręgowego w W. narusza szereg przepisów Konstytucji RP oraz art. 1 Protokołu dodatkowego do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. (...) Poprzez zmianę przez Sąd Okręgowy w W. postanowienia Sądu Rejonowego w A. w niniejszej sprawie doszło do naruszenia wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji zasady równości i równego traktowania przez władze publiczne oraz określonej w art. 64 ust. 2 Konstytucji zasady równej ochrony prawnej własności i innych praw majątkowych, a także art. 21 ust. 1, który chroni prawo własności. Orzeczenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie, pozwalające na zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu w dacie sprzed licytacji nieruchomości obciążonej, gdy nie było tego prawa zgłoszonego w czasie licytacji komorniczej tej nieruchomości, doprowadziło do rozstrzygnięcia naruszającego prawo własności i dyskryminującego skarżącego na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego” (s. 6, 7 i 8 skargi).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymogów.

2. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw, którego merytoryczne rozpoznanie uwarunkowane zostało spełnieniem przesłanek wynikających bezpośrednio z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w przepisach u.o.t.p.TK. Artykuł 79 ust. 1 Konstytucji stanowi, że każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. W świetle powołanego przepisu Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być tylko zarzut niekonstytucyjności przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których ostatecznie rozstrzygnięto o prawach lub wolnościach konstytucyjnych przysługujących skarżącemu (zob. postanowienie TK z 29 września 2004 r., sygn. Ts 112/04, OTK ZU nr 3/B/2005, poz. 115). Stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK skarżący musi uzasadnić zarzut niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie. W myśl tego przepisu skarżący zobowiązany jest do uprawdopodobnienia, że naruszenie podanych wolności lub praw konstytucyjnych było wynikiem określonego sformułowania kwestionowanej regulacji ustawowej, której zarzucana jest niekonstytucyjność.

3. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że w rozpatrywanej skardze konstytucyjnej skarżący nie przedstawił zarzutów dotyczących niekonstytucyjnej treści wskazanego w *petitum* skargi art. 292 w związku z art. 172 § 1 w związku z art. 285 § 1 i 2 w związku z art. 305⁴ w związku z art. 352 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm.). Analiza skargi prowadzi do wniosku, że zarzuty w niej sformułowane koncentrują się wyłącznie na negatywnej ocenie postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 24 marca 2021 r. (sygn. akt [...]), względem którego w skardze konstytucyjnej zarzu-

ty podniesiono. Przedstawionymi w skardze argumentami skarżący podważa prawidłowość tego orzeczenia, podając, że wskutek zmiany przez Sąd Okręgowy w W. postanowienia Sądu Rejonowego w A. z 27 lutego 2020 r. (sygn. akt [...]) doszło do naruszenia powołanych praw konstytucyjnych. W uzasadnieniu skargi powołał argumenty, które miały świadczyć o niezgodności postanowienia Sądu Okręgowego w W. z przysługującymi skarżącemu prawami konstytucyjnymi.

Odnosząc się do zarzutów przedstawionych w rozpatrywanej skardze Trybunał wskazuje, że w myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji skarga konstytucyjna nie jest skargą na rozstrzygnięcie, lecz skargą na przepis prawa. Przedmiotem kontroli Trybunału Konstytucyjnego w drodze skargi konstytucyjnej nie mogą być prawomocne orzeczenia lub ostateczne decyzje zapadłe w indywidualnych sprawach, lecz wyłącznie akty normatywne, na podstawie których rozstrzygnięcia te zostały wydane. Trybunał Konstytucyjny nie posiada bowiem kompetencji do kontroli prawidłowości ustaleń sądu, sposobu zastosowania czy też niezastosowania obowiązujących przepisów przez sądy orzekające w indywidualnych sprawach, prawidłowości dokonanej subsumcji stanu faktycznego, tylko do orzekania w sprawie zgodności z Konstytucją przepisów prawa, w celu wyeliminowania z systemu prawnego przepisów prawa niezgodnych z Konstytucją. Na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji nie podejmuje się kontroli konstytucyjności stosowania prawa (zob. postanowienia TK z: 29 września 2004 r., sygn. Ts 112/04, OTK ZU nr 3/B/2005, poz. 115, 2 grudnia 2010 r., sygn. SK 11/10, OTK ZU nr 10/A/2010, poz. 131). Zgodnie z powyższym skarżący nie może więc kwestionować ostatecznego orzeczenia Sądu, ponieważ wydanie postanowienia i jego treść nie mogą być przedmiotem skargi konstytucyjnej.

W związku z tym, że Trybunał Konstytucyjny nie posiada kompetencji do kontroli prawidłowości postępowania orzekającego w sprawie skarżącego Sądu Okręgowego w W. oraz słuszności zastosowania przez ten Sąd wskazanych w skardze przepisów, Trybunał uznaje, że charakter zarzutów sformułowanych w niniejszej skardze uzasadnia odmowę nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

Biorąc powyższe pod uwagę Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia.